

SORTIRA A LLUM CADA DISAPTE

MIRRIUM

SETMANARI BILINGÜE, SATIRIC Y DE BON HUMO

Provincias: Un trimestre. . . 0'75 ptas.
 Extranjero: Un año. 6'00 »
 Número atrasado: 0'10 »

AÑO I N.º 12
 Sóller 24 de Marzo de 1917

Correspondencia y Administración
 Luna 27.—SÓLLER
 No se devuelven los originales

Cuento histórico

Y va de cuento.

Erase que se era un tiempo en que los hombres guiados por bajos instintos tenían una guerra, y se diezaban sosteniendo una lucha salvaje.

Y luchaban sin saber porque y se mataban impulsados por jefes sedientos de más dominio.

Y esta guerra dejó sentir sus estragos sobre los habitantes de una isla dócil y calma, que ansiosos y esperanzados tenían su vista fija con unos gobernantes muy tontos y poco interesados del bienestar de los habitantes de aquella isla dócil y calma.

Pero llegó un día que aquellas pobres victimas, apesar de ser sufridas y pacificas, se sublevaron contra aquellos gobernantes tontos y poco interesados del bienestar de aquella isla dócil y calma.

Y hubo sangre y cabezas cortadas y gobernantes descuartizados y colgados a las cruces de piedra de las entradas de cada pueblo.

Y se nombraron gobernantes que no comerciaban con los mercachifles, como los de antes, y no se dejó exportar lo que necesitábamos para nosotros y entonces, apesar de la guerra salvaje que sostenia la Humanidad, los habitantes de aquella isla dócil volvieron ver los mercados abastecidos de carne, de huevos y de otros articulos de primera necesidad de que hacia mucho tiempo nos veíamos privados.

Y libres de aquella plaga de gobernantes malos y tontos, en aquella isla dócil se volvió a restablecer la calma.

Y tintilijó el cuento ya acabó.

Pero hay que advertir, lector, que este cuento no tiene nada de cuento a pe-

ESCENA FAMILIA

Un genre mártir y una sogra com mollas.

sar que como tal lo cuento; la primera parte es realmente sucedida y la segunda, ¿quien sabe? ¿quien sabe? amado lector, si también sera forzoso que pase a los anales de nuestra trágica historia.

De seguir tal como van las cosas es muy probable, y casi seguro, que nosotros, los pobres habitantes de nuestra Roqueta, nos veamos cansados de gobernantes parciales y mercaderes y sin respetar leyes armemos la rebeldia.

Y entonces habria sangre cabezas cortadas y gobernantes descuartizados, pero se nombrarian otros imparciales y atentos el angustioso lamento del pueblo y no sufririamos hambre.

Y no seria de extrañar que tal sucediera porque a la actualidad empezamos a sentir el hambre, y una persona hambrien-

ta vuelve loca y sin conocimiento es muy capaz de hacerse la justicia que no le han sabido hacer los gobernantes con todo su real y patentado conocimiento.

Foc del cel

El pare Miquel era es Rectó de cert poblet molt petit, qu'esta mitx amagat entre muntanyas, y ahont no havia arribat s'Esperit Sant modern, y per lo tant ets habitants encara duyen ets uys tepats. Pero deixem de filosofa y anem a nes cuento.

Don Miquel encara que fós Rectó tenia un genit mes curt qu'una moneya; may perlava de Deu misericordiós que tot heu olvida y tot heu perdona. Segons ell desgraciat mortal qu'havia fet un pecat era indigne de sa misericordi de Deu y volgués no volgués estava condenat irremisiblement a crema eternament dins es foc de l'infern.

Per aquest motiu, sempre que pujava demunt sa trona, sas beatas que l'escoltavan, acalavan es cap y des seus uys sortia un torrent de llágrimas.

Pero no sempre havia de sotsehi lo mateix. Arriba es dijous Sant y es Rectó, presentint un lleno a l'iglesi, cercava dins es seu cap un'idea per causá mes efecte a s'auditori.

Tot una nit de pensa li costá troba s'idea salvadora.

En bon demeti cridá s'escolá y quedaran acordes de fé un petit forat a sa bóveda de l'iglesi, y de que s'escolá s'en dugués un manadet de paya, y quant don Miquel digués: *Senyó enviau foc del cel per ilumina aquets pecadós*, havia de mollá un poquet de paya ensese.

Arribà es moment solemne; l'iglesia tal com havia previst es Rectó, estava plena de gent. Arribà s'hora des sermó y el pare Miquel puja demunt sa trona y comensà a predicà enselsant es podé de Deu y malfemant s'ingretitut de sas personas, que sabent que Deu era tant bó, encara pecavan.

Cuant vé que s'auditori estava sumís y creyent, cridà tot furiós:

Bon Jesuset, enviau foc del cel, per iluminá aquets pecadós.

Cuant s'escolà senti aquestas convenudas peraulas, pegà foc a un poc de paya y l'amollà pes forat de sa taulada.

Sa gent cuant vé aquella flemada, creguent fervorosa qu'era Deu que l'enviava, se posà a demenà perdó a crits.

Don Miquel com mes predicava se posava mes furiós y a cada moment demenava mes foc a n'el Bon Jesús.

A la fi después de moltras vegadas de demenà foc espiritual, es Rectó tornà crida: ¡Senyó enviau mes foc per castigá aquets pecadós que vos han feltat tantas de vegades!

Ditas aquestas paraulas tots ets oyents tornaren demenà perdó, mentres sa veu de s'escolà se sentia de sa part del cel que cridà aquestas peraulas:

¡Pero senyó! Voste domés m'ha dit qu'en pujás un manadet y en tantas vegadas ja he cabada tota se paya.

VOCAL

CONSEIS A NES GENRES

Una sogra segóns es dictionari Xerrimos, está incluída dins es depertament de sas fieras; es indomable, salvo trobá un domadó molt intel·ligent y de ronyons closos.

Dins una biblioteca molt antiga hem trobat unas cuantas receptas molt curiosas y de indiscutible éxit, que las oferim a nes pobres genres que caigan en mans d'una endimoniada sogra, que casi mos atravim a dí que son tots:

1.ª Es temps que serás fredí no contradesques sa sogra; feli tantas caricias com a s'atlotà; cada día perlelí de casarte en sa fia; no te mostris avaro amb ella y donarli a prová una botella d'anísat de cada taverna. Empleant aquests procediments conseguirás tot lo que voldrás de s'atlotà... y de sa sogra.

2.ª Antes de que t'arribi a soborná es segon día de casat procura doná un motiu a sa sogra porque te maltrat, y encara qu'ella tenga rahó agafas una cadira y li romps un bras; l'acompanyas a cas metje y amb está bona, devant ella, pagas sa cura, y altre tant, prometent qu'es primé dia qu'et torn sensurá sas tevas obras li rompes s'altre bras y per aixó pagas sa cura per adalentat.

Sa darrera y més eficás.

S'unic medi de veurerse libre de sas viborosas sogras es agafá una caixá reforçada, tencaí sa sogra deding y facturarle a Xicago cuidant de posá un lletrero demunt que diguè:

NO ES FRAGIL

D'aquest modo sa sogra morirá *carinosament* y es genre quedarà tranquil auguranli deu anys mes de vida.

SOR-LLEO.

Un cas mal entés

¡Pobre Pera! Ell qu'estimava tant se mare; pensau quin disgust va rebre dílluns passat, rebent una carta de caseva amb la cual li devan que se mare no se trobava masse bona.

Ell dins l'Hospital Militar en cami de curació y rebre aquella carta li va fé mes mal que si li hagués caigut un ribell demunt es cap, y gracies que jó, com a paisá y companyero, procurava consolarlhó, diguent que aquella malaltia de via essé un costipat de moda y qu'encops días estaria bona.

Per paga aquella carta no dava explicacions de sa classe de maleltia, ni de sa gravedad de sa melalta.

Ellò era lo qu'el consumia y va essé causa qu'en Pere passás dos días trists y ansiosos esperant de cada moment rebre un telegrama diguent que se mare era morta.

¡Pobre Pere! Cuantas flestomias va tirá a nes servici y a nes vestit de soldat. Per paga estant dins l'Hospital, si se mare moria, no li deixarian teni es consol d'anarhi a doná es derré adió.

Dimecres en Pere torná rebre carta de caseva y tot impacient l'obrí y comensá a lletjirlé. De pronte pegà un crit y se posà a plorá.

—Y ara que tens? Li pregunt jó.

—Casi res Tomeu, que mumare es morta.

—¿Que vol di es morta?..

—No hey ha que vol di que valga, lletjeix sa carta y tu te convenserás.

Agaf sa carta y efectivament a nes final de sa primera plana deya: *y ahora voy ha darté una gran noticia, sabrás que tu madre ha muerto...* pero cuant vaix jirá fuya hem vaix posá a riura.

—Y aixó et fa riayes betsol.

—Y com no me n'ha de fé, ánima de gerre; lletjeix amb jo y vorás com sas tevas plorayas tornarán riayes.

Veus aquí diu, *... tu madre ha muerto... jirem fuya, un tocino que pesa once arrobas, y te mandaremos un paquete...*

SASTRILLO.

DE PALMA

CONVERSA D'ACTUALIDAT

—Qué tal María, com te vá?..

—A jó sempre igual, Mateua.

—Venc de plassa, fieta meua

y es voreu me fá plora

—Jo ara né arribada

en sa done den Descuida

y vegent sa plassa buida

jo tota m'he retjirada.

¡Ell saps que té fubiols!

Lo que passa es un accés;

vas a plassa amb bons dobbés

y no trobas lo que vols.

Es per demés havé llevada

sa Corema es capellans

perque tocam en sas mans

que la mos fan fé forsada

Si vols carn es per demés,

si vols hous ten aconhortan,

y entretant tot heu exportan

perque mengin es forá-tés.

—Tota sa plassa he trescada

mirant com una beneaula

y sol's una trista taula

de carn dolenta he trobada.

Per comprarhi se desborda

sa gent pegant crits y sals

y no'hey valen municipals

ni's tinent senyó Alorda.

Vegent tanta algaravia

de comprá carn m'he fluixada

y totduna men he nada

cap a sa pescateria.

Y vegent també un gros truy

he tengut que fé lo mateix

perque ara per compra peix

te fan pagá es preu d'un uy

—¿Pero, y sas Lleys derrereras?

—No serveixen per cap remey

ningú respecta sa Lley

y menos sas peixateras

—Pero, y sas Autoridats?..

—Y en sas Autoridats tu creus?

Mateua tu que no veus

que no fan mes que desberats

Tenen bona medicina

si a sa plassa no hey há xot,

com d'ells qui más qui menos pot,

fa matá una gallina.

—Mos passan diguent qu'es bella

aquesta isla de Mallorca

pero per noltros es porca

y ningú mira per ella

—Poren aná a fé... viatjes

es qui mos diu civilisats

perque vivim tant atresats

com un pais de salvatjes

MIQUEL SASTRE (Tranquil)

De sa Pobla

Es concejals de sa Pobla no son més qu'uns escolans d'amén, fora des consistori molta xerrera, pero amb está en sessió ja muda d'especi; son com aquells muñecos de cartó, que venen per sa fira.

que quant les estiren un fil, acalan es cap per dí si o nó.

Ni ha ún, amb particulá, qu'encara que molt pobre d'esperit, perque té sa sort o sa desgraci d'esse xorc y de teni quatre dobbés fets, alardea d'intelligent y tratá d'humillá tots es que tenen sa desgraci de no teni dobbés. S'altre día volgué humillá es Corresponsal d'EN XERRIM perque té es cavall magre, y perqu'el tencá dins s'estable digué qu'era perque no li roba-sen ses favas de dins sa menxadora no comprenge nt, aquest tros de *coniam* que no era cosa de posarse es cavall dins sa butxaque; no com ell que se colgue en sa cusseta enmitx de sas camas.

Valdria més que alxí com s'ocupa de casa d'altri s'ocupas de caseva, procurant de no se tant *glotón*. ja que quant el convidan a nossas no se fa pregá per pore treure sa panxa de mal any, y també que no vulgue fé tant de mocós lluhint sas virolles de sa vará a sas prosesons y enterros, perque tots sabem que domés es un retjidó d'aquells d'amén.

Llastima lamentable es que sempre serquin, es menos *idóneos* per forma s'ajuntament! Perque no han de posá homs de talent que servesquen per algo útil? y sempre serquen figurás de comparsa, soliment que sabiguen obehí sa veu de mando des que manetjen es cotarro polític. ¡Pobre de sa Pobla! Mentres sotseies que així sempre estaré caiguda y no s'axequerá may de dins es fanc polític, ni se llevará may es dogal que li tenen posat a nes coll....

ES CORRESPONSAL

Guía de Mallorca

Valldemosa

Conta n sas historis qu'un des primés habitants de Mallorca va esse un tal Mossa, qu'era un fusté que feya barreras de ferro, y si no menten sas crónicas va fitsá sa seua residenci dins una caseta de socas qu'hey havia a nes mateix lloc qu'avuy hey ha es convent qu'un temps era des frarés, y com era s'unic fusté de Mallorca que forjás ferro, de per tots es punts de s'isla acodian a ell per comprarli es seu trebay. Era costúm que quant un, de cualsevol poble fos, necessitava es servici den Mossa, anave a tots es veinats y les deya:

—Demá vaitx a nes vall den Mossa, voleu res?

Y tant populá se va fé es vall den Mossa que de generació en generació li han conservat es nom, en sa diferenci qu'han confejit sas tres paraulas d'aquesta forma: Valldemosa.

Valldemosa está situada molt enfora de Filipinas y 17 Kms. y mitx distenciada de Palma, y l'habitan actualment 1697 personas.

Es valldemosins per lo general son mascles y molt amables en sos esterns. Sas valldemosinas, per lo contrari, casi totas son famellas y capasses per un homo fé s'uyastre en so cap per emunt.

Fan com que governá es poble: Un batle que tá de pastó d'aueyas dins son Moragues; vuit retjidós que de tot fan menos posá retjit; un jutje Ventada que tant sap fé justici com sembrá un plan-

ESCENAS DE CADA DIA

—¡Ahont es! ¡Ahont es aquest brutet que m'ha posat a n'EN XERRIM!

té de cols; un secretari Seré que dú molta pell morta; un saix afortunat que li diuen Bolero y es molt bromista.

Edificis notables Valldemosa no'n té cap ni un, llevat de sa presó, qu'está dins sa mateixa Casa de la Vila.

Acompenyat den Tia Manso vaitx té posada a sa fonda--hostal den Francesc Vila, comerciant de grans negocis y concejel per mes senyas.

Dues iglesis, un convent de monjas y set cafés son tots ets edificis públics de Valldemosa.

Personas conegudas: En Tomeu Pereta y L'amon Llorens Buférito que son dos que duen molta pipa y poc tebac.

Industrialment domés té una fábrica d'electricitat y una fábrica per rentá es peus a sas valldemosinas.

Nota final: Apesá que no hey ha cap carré que sigue plá, Valldemosa es un poble molt pintoresc y molt visitat p'ets excursionistas.

BOURAN

DE DEYA

Es debut d'un glosadó

No fa masse temps qu'habitava entre noltros un glosadó mes que regulá y molt bromista y entre paréntesis, amic de beure cualque copingue.

Un disapte vespre sobre les deu mos esqueufavem dins un casino quatre o cinc amics y entr'ells en Miquel de Montuiri, quant entrá un amic meu, q u' ara s'alsat glosadó en competenci des millós poetas de Mallorca, y deseguida qu'el vé un de sa rotlada se posá d'acuerdo amb'en Miquel y ets altres, per jugarli una mala passada.

Es de Montuiri dirigi a nes nostros betsol una glosa amistosa sols per ferli tregá s'am pero es glosadó nou s'escusá diguent: que no havia sopat y estava acaterat, pero vegent sas súplicas que li teyan es demés de sa rotlada sa segué, y ja tenim es beneit des cuento, convertit amb' un segón Pau Sarol y.... *aquí fué Troya*.

Si vos digués qu'en mitx'hora, té cent glosas, encara quedaria curt.

¡Pero quina casta de glosas fiets!

Allo eran desberáts molt desberatats; una paraula tocave a nes carre y s'altre a Roma,

¡Y quina tonada!

Hasta es moixos que festetjavan a defora, suspengueren es seu *idilio amoroso* per riurase d'aquella ximbomborosa tonada.

Per final cansat es de Montuiri de senti dois fé s'enfedat y dirigi una glosa un poc plcant a nes nostros beneit que no comprenquent sa jugada desafia en Miquel y s'aferrá a ell, tomant cadiras y moguent un escándol de crits, fins que noltros les desferrarem y per compostura ferem pagá es gasto a nes nostros, que domés duya dues pessetas en pesa,

Y aixi acabá es debut d'aquest poeta torpe, qu'encara se deu recorda des susto que vá prende, com noltros des divertiment que pregueren.

EM PERE

XERRIMADES

De BinaraiX mos telefona es nostros Corresponsal diguentmos que ja no'ls espan-ta un incendi perque ara tenen una *men-gueta* de tirá aigo, qu'encara qu'aquesta *manguera* es propiedad des mestre d'escola, aquest l'ha posada a sa disposició des public, y s'altre setmana té sas provas. desd'es seu balcó de derrera, mollant es roy, a la vista de molta gent que mirava des carré de Baix.

Sas provas daren un resultat satisfac

tori per lo que dam sa mes cumplida an horabona a nes menut mestre de escola.

Mes tart, es meteix Corresponsal, mos torna telefoná y mos diu:

Lo de sa manguera des mestre d'escola ha resultat essé un cas mal antés.

No hey ha res d'invent; lo qu hey ha, es que D. Mestre cada vegade que té necesitat de *mudá s'aigo a nes canari* en lloc d'ana a nes n.º 100 li amolla desd es balcó sense té cas de sas personas qu'el porren veüre.

Quina educació pot ensenya a nes disipuls un mestre que no'n té gens?

Y per demostrá s'urbanidat que té aquest mestre, basta sebre sa contesta que fè a una veinada, que devora plassa li mogué un escándol per lo indecent qu'era:

—Jo som dins cameva y poc vos importa si pi. o ca. des balcó meu. Si no vos agrada lo que faitx tepauvos ets uys, ¡Visca s'educació!

Disapte que vé parlarem des regalo que feren demunt es portal de sa sogra y donarem un avis a n'aquellas dues atlotas que trebayan a Caa Pastó.

Porem cantá victori perqu'es XERRIM comensa a fè vasa?

D. Juan Palou y Coll amb atent B. L. M. mos ofereix sa seva farmaci qu'ha uberta a nes carré des Vent núm. 21.

Mil gracias, Sr. Palou, y li desitjam molta prosperidad, y com noltros som molt agrahts, desitjam está malalts per darlhi provas de que, qui queda bé en noltros, noltros hey quedam amb ell,

«Un qu heu sap tot» mos diu de dins Sólle mateix.

Jo som sempre d'aquells homs que cuant diuen allá anam, allá m'en vaitx en que fassa calabruix y trons y llamps.

Faitx a sebre a na Maria ample de la Gran Via, que no necesit maná per sa má y per lo tant es per demés qu'una cap de gri con es ella me critiqui sas meuas obras y poc l'importa a ella si jo fas creura cosas falsas a n'Antonia, perque jo y ella mos entenem y no basta se seua tayadora llengo per posarmós discordi.

Sobra que diu de poca vergonya, perque sortim de sa retxa li vuy di que val mes tenirné poca que no tenirné gens y

Si sens oló de socorrim mira si's foc te desferres perque per molt que tu xerres xerrera mes EN XERRIM

Un parey de pescadós que pescavan a l'ertet, de sa vorera, cuant volguerán treura sa xerxa sentiren un gran pes y

cregut que seria un homo negat, enviaren un atlot a Sólle perque vengués es Batle.

Cuant s'atlot ja havia pertit acabaren de treura sa xerxa y aquell pes, que creyen seria una persona, resultá essé s'homosament d'un ase.

Cuant es patró el vé a fi d'estovia sa caminada a nes Batle vá cridá:

—Mira Pere, vés correns a la vila y digués a nes Batle qu'es un ase.

Está vist y aprovat qu'a Sólle cuant tenim una cosa guapa, le deixan perda miserablement.

Tenim es cadafal de tocarhi sa música qu'es una verdadera obra d'art

Idó en lloc de tenirló estotjat dins una catsete de vidra, fa cinc setmanas que sa música no hey toca y encara el tenen posat a s'intemperí des temps perque sa podresque.

Y aixó que ja está tant podrit que no s'aguanta!

Aquesta setmana que vé es nostros repartidós comenserán a cobrá es primé trimestre d'EN XERRIM.

Preperau es tres realets y feís el fevó de no passarmós en cansóns perque aixi com está es preu des papé no necessitam porros. Lo que necessitam son *passas*.

Ala idó apoyo y clemensi p'EN XERRIM qu'es un pobret.

Per falta d'espay y en molt de disgust nostros aquesta setmana mos veim obligats a retirá dos articles de sa Pobra, un de Biniairaix y una carretade de Xerrimades.

Cuant no pot essé no pot essé y pacienci, amigos, en tení mes dobbés farem Es XERRIM mes gros.

Passa temps

Ses solucions des número passal

XARADA-Co-re-ma.

CAVILACIO-Bet-Comas.

SEMBLANSES—1 En que te có.—2. En que te reina.—3. En que té plnya-

FUGA DE VOCALS—Un home que seu reposa—y si jeu reposa mes—s'home que ad té dobbés —a cualsevol part fa noSa.

XARADA

Animal es sa primera que també té sa segona y es tot, duen molts d'homos tant d'ivern com primavera,

SEMBLANSES

- 1.º En que s'assembla un carro a n'el Papa?
- 2.º Y un escrivent a una grenera.
- 3.º ¿Y EN XERRIM; a nes municipal Corona?

CAVILACIÓ

TIA CLAVAR

Comondre amb'aquestas lletres un nom d'un ofici.

FUGA DE VOCALS

D. r. s. v. l. s. m. n. n. c. p. l.

n. d. s. b. t. l. r. d. s. s. v. r. s.

P. r. q. s. p. i. x. s. s. p. a. x. t. r. s.

v. n. g. n. . pr. . c. n. v. n. c. . n. l

UN SANTAÑINÉ

Ses solucions disapte que vé

Anuncis d'En Xerrim

Setmanari bilingüe, satiric y humoristic

Juventut eterna...

...se consigueix usant s'AIGO TRIUNFAL POGRESIVA, que garantisen que no conté nitrat de plata ni sustancis nocivas a sa salut.

No embruta sa pell ni taca sa roba.

Preu: 5 pessetas botelle

¡Fora cabeis blancs! ¡Viva sa juventud! En venen a Palma: a se perfumeria Inglesa, Celdana 6—Perfumeria Oriental, Quint 1 y 3—Perfumeria de D. Lluc Canals, Brosa 10 y a SOLLE: Germanas Estades, Plassa Constitució 16 y a sa Perfumeria Artística, Lluna 5 y a totas sas principals perfumerias d'Espana.

¡¡¡Qui torna en sos cabeis blancs es perque voll!!

Tothom que vé a Sólle se queda admirat de veura lo pintoresc d'aqueste ciutat, de s'es atlotes maques, de lo cómodo d'es tren, d'es tranvia, en fin, de tot menos de se peateria.

Per lo que causa més admiració a n'ee esterns que venen es de comprová lo bó y barato que fa es menjá l'amo Andreu Ramón a sa fonda Palmesana, Carré de Cezeras número 3.

Alló se diu esmero y economia.

A s'imprenta, Moderna d'en Calatayud, Carré de sa Lluna 27 hey trobareu per vendre.

Novelas per suscriura, llibres d'aquells que fan riura pes colsos y s'es butxaques, carteras, també petaques, objectes per escriura, tarjetetas ben maques per visita, suscripcions a nes diaris nacionals, extranjés, tarjetas postals propis per felicitacions. De tot alla trobareu y des preu no vos queixereu.